

[illegible]

vandalorum

Ingen dag den andra lik

"En trädgård är inte en målning som du tittar på utan en dynamisk process som hela tiden förändras, som du ständigt kan återvända till."
— Piet Oudolf

Piet Oudolfs trädgård på konst- och designmuseet Vandalorum i Värnamo är hans första vid en nordisk kulturinstitution. 2022 presenterade Oudolf en fantastisk masterplan för hela Vandalorums tomt (8,4 ha). 2023 kunde den första etappen, som omfattar museets entrésida, genomföras genom planteringen av 26 000 perennplanter, 47 000 lökar samt 7 000 buskar, träd och häckplanter, allt enligt Oudolfs vision. Två år senare, 2025, realiserades den andra etappen av masterplanen, dvs innergården som utgör Vandalorums hjärta. Innergården har omvandlats till en skålformad växtmiljö att vistas i och njuta av, bestående av en äng med 8 000 perennplanter, konstverk, viloplatser, gångar, ytor för den pedagogiska verksamheten samt en uteservering för restaurangens gäster. Oudolfs trädgård är ett monumentalkonstverk som nu ingår i Vandalorums samling, öppet för besök året runt.

Den nederländske trädgårdsdesignern Piet Oudolf har sedan 1990-talet skapat banbrytande trädgårdar världen över. Han vände sig tidigt bort från det dekorativa och strikt hållna och etablerade istället ett nytt naturalistiskt förhållningssätt. Oudolf drivs av att skapa trädgårdar som tilltalar under alla årstider. Han väljer växter som har intressant bladverk, rik textur och skulpturala kvaliteter bortom blomningstiden. Han har på detta sätt starkt bidragit till att förändra hur vi värdesätter växters hela livscykel, från vårens första skott till vinterns torkade fröställningar. Till Vandalorum har Oudolf valt fler än 100 sorters perenner och lika många olika lökväxter som samspelar. Här ryms också vajande ornamentala gräs som förstärker strukturen och rörelsen i de böljande odlingsbäddarna.

Oudolfs trädgård är en milstolpe i Vandalorums historia. Den har möjliggjorts genom många människors stora engagemang, för vilket vi är djupt tacksamma. I slutet av denna katalog uppmärksammar vi alla som bidragit, men vi vill inledningsvis uttrycka vårt särskilda tack till Piet Oudolf som gjort varje dag på Vandalorum till en ny upplevelse.

Elna Svenle
museichef
juni 2025

Kan natur vara konst?

av Hanno Rauterberg

Ett samhälle avspeglas i sina trädgårdar. Det är ett typiskt påstående av Piet Oudolf, sagt med enkelhet, som om det vore en sanning uppenbar för alla, till exempel för kunderna på byggvaruhuset, när de letar efter digitalstyrd bevattning, färgglada blommor till balkongen eller stora odlingslådor i trä där grönsaker kan växa snabbt och bekvämt. Är detta också ett uttryck för samhället, förpackningen av det gröna, inneslutandet av jord och växter?

Oudolf är varken sociolog eller filosof. Vissa säger att han är konstnär. På senare tid har han figurerat frekvent i konstkretsar: han har designat överdådiga trädgårdar vid exempelvis Vitra Design Museum i Weil am Rhein, Hauser & Wirth i Somerset, Serpentine Gallery i London, Venedigbiennalen, Museum Singer Laren, Voorlinden Museum i Wassenaar, och nu senast Vandalorum i Värnamo. Han bjuder in besökarna att ta del av en estetisk upplevelse av ett helt eget slag. Natur blir konst, konst blir natur. Återspeglas samhället även här?

Oudolf är stolt och lite överraskad över att någon som han, en trädgårdsarkitekt som i årtionden enbart var ett stort namn i odlingskretsar, plötsligt finner sig överöst med förfrågningar och hyllad som en avantgardist av konst- och designtidskrifter. I Hummelo i Holland, en plats inte långt från den tyska gränsen där han har renoverat en gård med sin fru Anja, vilar en flock svartvita nötkreatur bekvämt på ängen utanför hans ateljéfönster, idisslande. Här i detta avskilda landskap, format av industriell effektivitet, verkar den ständigt surrande konstvärlden mycket långt borta.

Om Oudolf alls är en konstnär, så är han en som lever i idéernas land, en konceptuell konstnär. Han sitter vid sitt skrivbord täckt av färgglada pennor, med transparent papper framför sig. Några små krumelurer i lila här, små blå prickar där. Sidorna är fyllda med gåtfulla mönster, lekfullt inskrivna och fullständigt abstrakta – åtminstone för en lekman. För Oudolf är de meningsfulla tecken och symboler. Varje linje står för en bild i tre – nej, fyra dimensioner, definierad av färger och former, stämningar, dofter, till och med susande ljud. Därmed är bild ett felaktigt begrepp, för det Oudolf formger är en mångfacetterad, ständigt föränderlig upplevelse. När man planerar en trädgård, planerar man i tid.

Innan han somnar säger han ofta att han mentalt fördjupar sig i denna sinnevärld, föreställer sig sina ritningar och bedömer dem med sitt inre öga. Hur blir det när de krämrosa alliumkloten tränger sig igenom de susande präriedroppgräsen? Är kontrasten mellan texturerna tillräckligt stark? Hur kommer färgen att förhålla sig till den försiktigt gungande salvian två eller tre steg bort och hur kommer deras interaktion att förändras när augusti eller oktober kommer? Vad händer när hampflockeln reser sig i bakgrunden? Kommer den att dominera scenen? Kan de vajande gräsen fortfarande stå på egna ben?

Hundratals sådana frågor far genom Oudolfs huvud när han funderar över olika kombinationer. Han föreställer sig växterna knoppas, ser dem vissna och förmultna, tänker sig perenner och gräs flätade som en matta, bedömer om de svaga är för svaga eller om de bländande är tillräckligt bländande. Och medan han ligger där med halvslutna ögon ropar han till sig själv om och om igen – glöm inte det, Piet, glöm inte det. Vad andra kallar en drömträdgård är sömnlöshet för honom.

Många prisar naturligheten i hans planteringar, det faktum att en inre ordning verkar uppstå oavsiktligt och underbart otämligt. Till skillnad från de schematiskt designade prydnadsrabatterna hos engelsmännen undviker Oudolf allt som är påtvingat, och varje anspråk på perfektion är främmande för honom. Men naturlighet? Vildmark? Allt är kontroll och beräkning, säger Oudolf. Vad som ser ut som frihet, som mild samexistens, är resultatet av strikt planering.

Det är denna illusion som genomsyrar Oudolfs trädgårdar och för dem nära konsten. Bedrägeri kommer in i bilden, och samtidigt är det illusoriska ganska verkligt, påtagligt, ivrigt omgärdat av entusiastiska bin. En märklig dubbelkaraktär lockar oss. För en stund skulle vi vilja tro att det visar motsatsen till en värld där arter dör ut, inlandsis smälter och förödelse hotar. I Oudolfs arbete blir miljön en gemensam värld. Hans trädgårdar berättar om balans, om en nyvunnen jämvikt.

Blomsterkitsch? Falsk harmoni? Vid första anblick kanske. Det blir emellertid snart tydligt att Oudolf har en stark dragning till kontraster. Trots all sin romantik är han inte benägen att vara sentimental. Faktum är att det är precis tvärtom.

Även med sin mest kända design, High Line Park i New York (i samarbete med Field Operations), lyckades han förvandla ruinerna av en övergiven järnvägsviadukt till ett botaniskt äventyr utan att dölja industritidens relikter. Motpoler samtalar på ett fängslande sätt: vid de gamla tågspåren, råa och karga, får Oudolf det att blomstra. Under hans översyn blir gruset till bördig mark. Och det är precis detta, trädgårdens transformerande kraft, Oudolfs löfte om att något fortfarande kan blomstra mitt i de torra arven från fossilbränsleåldern, som har gjort High Line så oerhört populär.

Oudolf talar gärna om hopp. Hur han gläds åt de första skotten och knopparna. Hur han på våren inte känner något behov av blomsterhav i trädgården eftersom allting ändå skjuter upp och gror – ett saftigt grönt bevis på de mäktiga förnyelsekrafterna, oavsett hur trist och torrt allt nyss verkade.

Oudolfs trädgårdar stänger inte ute den industriella nutiden heller, även om det är lätt för besökare att gå vilse på de slingrande stigarna och

förundras över den höga pimpinellen med dess rosa ståndare som fångar ljuset även på en mulen dag, att bli upprymd av den citrongula skönheten hos röllekan och berörd av höstens blååtrel som tycks flyta fram bland öarna av blåa nävor. Oudolfs landskap är i ständig förvandling, rytmiserat av återkommande växtgrupper, dynamiskt genom metalliska glimtar från tistlar och lugnat av gamla träd som reser sig över tiotusentals växter. Men oavsett hur mycket man låter sig fascineras av denna skildring av distinkta karaktärer, vare sig man studerar dem i detalj eller föredrar att låta blicken vandra fritt, tränger en andra verklighet alltid in i ens medvetande. Bullret från närliggande vägar påminner obevekligt om att här i trädgården är naturens lugn långt borta och ett samhälle besatt av tillväxt nära.

Det som skiljer Oudolfs trädgårdar från byggd arkitektur är genomsläppligheten: arkitekternas byggnader visar stolt upp sin fantasifulla och djärva karaktär, resoluta individualister med en likgiltig inställning gentemot sina motsvarigheter. Oudolf å andra sidan skapar grannskap och förlitar sig på mångfald i gemenskapen, där de stolta solisterna har sin plats liksom de sköra och anspråkslösa – och de som så vill kan betrakta detta som en strävan för hela samhället.

Den verkliga skillnaden är dock friheten från utilitaristiskt syfte. Oudolfs trädgårdar behöver inte innesluta eller försegla något. De ska helt enkelt växa och blomstra. Och erbjuda en plats för eftertanke. I vilket fall som helst kan vi alla se det som en inbjudan att ägna oss åt meningslöshet, kanske luta oss tillbaka på en av de små gräsbevuxna kullarna mitt i Oudolfs blomsterbäddar. De är platser att för några ögonblick stanna upp och se oss omkring, idealiska för att fundera över de frågor som, istället för att tränga sig på här i trädgården, växer in i vårt medvetande.

I kontrast till samhällets kommersiella verksamheter, som är dedikerade till en tillväxt som fokuserar på expansion och ökning, tänker Oudolf i termer av cykliska processer. För honom kan tillväxt och förfall inte separeras – hans favoritmånader är september och oktober. Det är då trädgården får djup, säger han. Dess vitalitet övergår i melankoli, och Oudolf iscensätter även denna process. Han lämnar de torkade blommorna från perennerna i blomsterbäddarna, njuter av att se dem sakta förfalla och vissna, iakttar hur rimfrosten kryper över de sista frökapslarna och ser hur grönskan förvandlas till en grå, brun, död trädgård. Den städas inte förrän tidig vår, när nytt liv återigen börjar skjuta upp och knoppar börjar formas.

Oudolf förespråkar inte en naturaliserad syn på framsteg. Han talar dock mycket väl om hur en anknytning till växter kan leda till en starkare anknytning till ens eget jag, både yttre och inre natur. Faktiskt kan man i hans trädgårdar uppleva en annorlunda relation mellan människa

och omvärld, man kan beskriva den som ett vackert ömsesidigt beroende. För hos Oudolf skulle naturen inte vara något utan personerna som jagar växter i det vilda eller odlarna som från enkla ängsväxter utvecklar något som man kan betrakta som konstverk, eftersom de växer buskigt, blommor frodigt och i osedda färger. Men trädgårdsmästaren är inte fri trots all sin strävan efter att gestalta. Hen behöver solens ljus, regnet, mikroorganismer i marken. Oavsett hur mycket hen vårdar sina växter, kommer kulturen inte att blomstra utan naturen. Denna ofrihet är både krävande och vacker, den förvandlar trädgården till en plats för det oväntade, trots allt tämjande. Man lever i förväntan, som Oudolf säger, allting kan alltid bli helt annorlunda.

Hanno Rauterberg

Den prisbelönte tyske författaren och skribenten Hanno Rauterberg analyserar, rapporterar om och recenserar händelser inom konst- och arkitekturvärlden. Sedan 1998 är han redaktör i kulturdelen för veckotidningen Die Zeit. Bland hans uppmärksammade böcker finns "Vi är staden! Urbant liv i den digitala moderniteten", "Konsten och det goda livet – Om estetikens etik" och "Hur fri är konsten? Den nya kulturstriden och liberalismens kris". Denna text publicerades första gången i Die Zeit nr 26/2021, 24 juni 2021. Mindre justeringar har skett.

No Two Days Alike

“A garden is not a painting that you look at, but a dynamic process that changes all the time.” —Piet Oudolf

Piet Oudolf’s garden at the art and design museum Vandalorum in Värnamo in Sweden is his first at a cultural institution in Scandinavia. In 2022, Oudolf presented a remarkable master plan for the entire Vandalorum site (8.4 ha). In 2023, work began with the first phase: transforming the museum’s entrance area by the planting of 26,000 perennials, 47,000 bulbs, and 7,000 shrubs, trees, and hedge plants, all according to Oudolf’s vision. Two years later, in 2025, the second phase of the masterplan was completed, namely the courtyard, which forms the heart of Vandalorum. The courtyard has been transformed into a bowl-shaped plant environment designed for visitors to experience and enjoy. It features a meadow with 8,000 perennials, artworks, rest areas, walkways, spaces for educational activities, and an outdoor seating area for the museum’s restaurant guests. Oudolf’s garden is a monumental work of art that now forms a part of Vandalorum’s collection, open to visitors all year round.

The Dutch garden designer Piet Oudolf has created groundbreaking gardens worldwide since the 1990s. He early on turned away from the decorative and strictly kept, instead establishing a new naturalistic approach. Oudolf is driven by creating gardens that appeal in all seasons. He selects plants that have interesting foliage, rich texture, and sculptural qualities beyond their blooming period. In this way, he has significantly contributed to changing how we value the entire life cycle of plants, from the first shoots of spring to the dried seed heads of winter. For Vandalorum, Oudolf has chosen more than 100 different perennials and equally many bulb species that interact. There are also swaying ornamental grasses that enhance the structure and movement in the undulating planting beds.

Oudolf’s garden is a milestone in Vandalorum’s history. It has been made possible through the great dedication of many people, for which we are deeply grateful. At the end of this catalog, we acknowledge all those who have contributed, but we want to begin by expressing our special thanks to Piet Oudolf for making every day at Vandalorum a new experience.

Elna Svenle
Museum Director
June 2025

Can Nature be Art?

by Hanno Rauterberg

A society is reflected in its gardens. This is a typical statement by Piet Oudolf, uttered quite matter-of-factly, as if it were a truth obvious to everyone – to DIY store visitors, for example, when they are looking for a digitally controlled irrigation system, an assortment of colourful flowers for the balcony, or raised planting beds in the form of large wooden crates, in which vegetables supposedly grow even faster and with less effort. Is that society, too, the crating of the green, the coffering of plants and soil?

Oudolf is neither a sociologist nor a philosopher. He is an artist, some say. For some time now, he has been a frequent presence on the art world circuit: he has designed exuberant gardens at, for example, Vitra Design Museum in Weil am Rhein, Hauser & Wirth in Somerset, Serpentine Gallery in London, the Venice Biennale, Museum Singer Laren, Voorlinden Museum in Wassenaar, and now Vandalorum in Värnamo. He invites the visitors to an aesthetic experience all its own. Nature becomes art, art becomes nature. Is society reflected herein as well?

Oudolf is proud and a little surprised that someone like himself, a garden architect who for decades was only a big name in horticultural circles, now suddenly finds himself inundated with enquiries and praised as an avant-gardist by art and design magazines. Out in Hummelo in the Netherlands, a spot not far from the German border where he has renovated a farmstead with his wife Anja, a herd of Black Pied cattle rests comfortably in the meadow outside his studio window, chewing their cud. Here in the isolation of this sparse natural landscape, shaped by precepts of industrial efficiency, the eternally buzzing art world seems very far away.

If Oudolf is an artist at all, then he is one who dwells in the realm of ideas, a conceptual artist. He sits at his desk, which is covered with colourful pens, sheets of transparent paper in front of him. A few squiggles in purple here, little dots of blue there, the pages are filled with enigmatic patterns, playfully inscribed and utterly abstract – for the layperson, at least. For Oudolf they are meaningful signs and symbols. Each line stands for an image in three – no, four dimensions, defined by colours and shapes, moods, scents, even rustling noises. Whereby image is the wrong term, because what Oudolf designs is a multi-layered, constantly changing experience. When you plan a garden, you plan in time.

Before falling asleep, he says, he often mentally immerses himself in this world of sensation, envisioning his drawings and appraising them in his mind's eye. What will it be like when the creamy pink-petalled allium balls push their way into the whirring prairie dropseed grass? Is the contrast of textures strong enough? How will the colour

relate to the gently swaying sage two or three steps away, and how will their interaction change when August or October comes around? What will happen when the hemp agrimony rises up in the background? Will it dominate the scene? Can the flickering grasses still hold their own?

Hundreds of these questions run through Oudolf's head as he ponders the different combinations. He imagines the plants budding, sees them wither and decay, envisions the perennials and grasses interwoven like a carpet, assessing if the weak ones are too weak or whether the dazzling ones are dazzling enough. And as he lies there with half-closed eyes, he calls out to himself again and again – don't forget that, Piet, don't forget it. What others call a dream garden is insomnia for him.

Many extol the naturalness of his plantings, the fact that an intrinsic order seems to spring forth from within, unintentional and wonderfully untamed. Unlike the schematically designed ornamental flowerbeds of the English, Oudolf avoids anything forced, and any claim to perfection is alien to him. But naturalness? Wilderness? Everything is control and calculation, says Oudolf. What looks like freedom, like gentle coexistence, owes its presence to strict programming.

It is this illusion that pervades Oudolf's gardens and brings them close to art. Deception comes into play, and at the same time the illusory is quite real, tangible, abuzz with eager and enthusiastic bees. A peculiar dual character draws us in. For a moment, we would like to believe it shows the antithesis of a world in which species go extinct, poles melt and continental devastation looms. In Oudolf's work, the environment becomes a shared world. His gardens tell of balance, a newly won equilibrium.

Flowery kitsch? False harmony? At first glance, perhaps. In his gardens, however, it is clearly evident that Oudolf has a decided penchant for dialectical contrasts. For all his romanticism, he is not inclined to cloyingness. In fact, just the opposite.

Even with his best-known design, the High Line Park in New York City (in collaboration with Field Operations), he succeeded in turning the ruin of an abandoned elevated railway viaduct into a botanical adventure without concealing the rudiments of the industrial era. Opposites converse in captivating fashion: in the old track bed, rough and barren, Oudolf makes it bloom. Under his vision, the gravel ballast becomes fertile ground. And it is precisely this, the transformative power of this garden, Oudolf's promise that something can still flourish amidst the parched legacies of the fossil fuel age, which has made the High Line so immensely popular.

Oudolf likes to talk about confidence. How he rejoices in the first shoots, the buds, and how he sees no need for seas of blossoms in the springtime gardens, because everything is pushing up and sprouting anyway, an assertion in lush green of the powerful energies of renewal, no matter how dull and dry everything looked just before.

Oudolf's gardens do not close themselves off from the industrial present either, although it is easy for visitors to lose themselves on the winding paths, marvelling at the tall-stemmed burnet, whose pink stamens catch the light even on an overcast day, exhilarated by the yarrow, which appeals to the eye with its lemon-acid yellow, moved by the autumn moor grasses as they rush and flow amidst the islands of blue cranesbill. Oudolf's scenery exists in an ever-shifting state of transformation, rhythmicised by recurring groups, made dynamic by the metallic shimmer of thistles, calmed by trees that tower over the undulating interplay of tens of thousands of plants. But no matter how much you allow yourself to be captivated by this display of distinctive characters, whether studying them in detail or preferring to let the gaze wander far and wide, a second reality always forces itself into your consciousness. The noise of nearby roads are a relentless reminder that here in the garden, the tranquillity of nature is far away and a growth-obsessed society is close at hand.

What distinguishes Oudolf's gardens from the built environment is permeability: the architects' buildings proudly display their imaginative and bold character, resolute individualists with an attitude of indifference towards their counterparts. Oudolf, on the other hand, creates neighbourhoods and relies on diversity in community, where the proud soloists have their place as well as the fragile and unassuming – and those so inclined could also regard this as an aspiration for all of society.

The real difference, however, is the freedom from utilitarian purpose. His gardens do not have to enclose or seal off anything. They should simply grow and blossom. And open up a space for reflection. In any case, we can all see it as an invitation to indulge in purposelessness, perhaps reclining on one of the small grass-covered knolls in the midst of Oudolf's flowerbeds. They are places to take a few moments to pause and gaze around, ideally suited for contemplating the questions that, rather than imposing themselves here in the garden, grow into one's consciousness.

In contrast to the commercial operations surrounding his gardens, which are dedicated to a kind of growth that focuses on expansion and increase, Oudolf thinks in terms of cyclical processes. For him, growth and decay cannot be separated – his favourite months are September and October. That is when the garden gains depth, he says. Its vitality segues into melancholy, and Oudolf stages this process

too. He leaves the dried blossoms of the perennials in the flower beds, takes pleasure in watching them slowly disintegrate and crumble, in observing the hoarfrost creep over the last seed capsules, and in witnessing how the greenery turns into a grey, brown, dead garden. It is not cleaned out until early spring, when new life once again pushes forth and buds begin to form.

Oudolf isn't suited to being an apostle of a naturalized progress mindset. However, he does speak of how a connection to plants can foster a connection to one's own self, both to outer and inner nature. Indeed, in his gardens, one can experience a different kind of relationship between humans and the world, which can be described as a beautiful co-dependency. For nature, in Oudolf's vision, would be nothing without the people who hunt for plats in the wild or without the breeders who develop simple meadow plants into something that can readily be understood as an art product, as they grow bushier, bloom more abundantly, and come in unseen colors. Yet, despite all their creative zeal, gardeners are not free; they need sunlight, rain, and microorganisms in the soil. No matter how much they tend to their plants, without nature, culture will not thrive. This lack of freedom is both laborious and beautiful, making the garden, despite all its taming, a place of unpredictability. One lives in anticipation, as Oudolf says, everything can always turn out completely differently.

Hanno Rauterberg

The award-winning German writer Hanno Rauterberg analyses, reports on, and reviews events in the art and architecture world. Since 1998, he is an editor in the culture section of the weekly newspaper Die Zeit. Among his much-acclaimed books are "We Are the City! Urban Life in the Digital Modernity", "Art and the Good Life – On the Ethics of Aesthetics" and "How Free is Art? The New Culture War and the Crisis of Liberalism." This text was first published in Die Zeit issue 26/2021, 24 June 2021. Minor alterations have taken place.

Legenda A-D

PLANT GROUPS

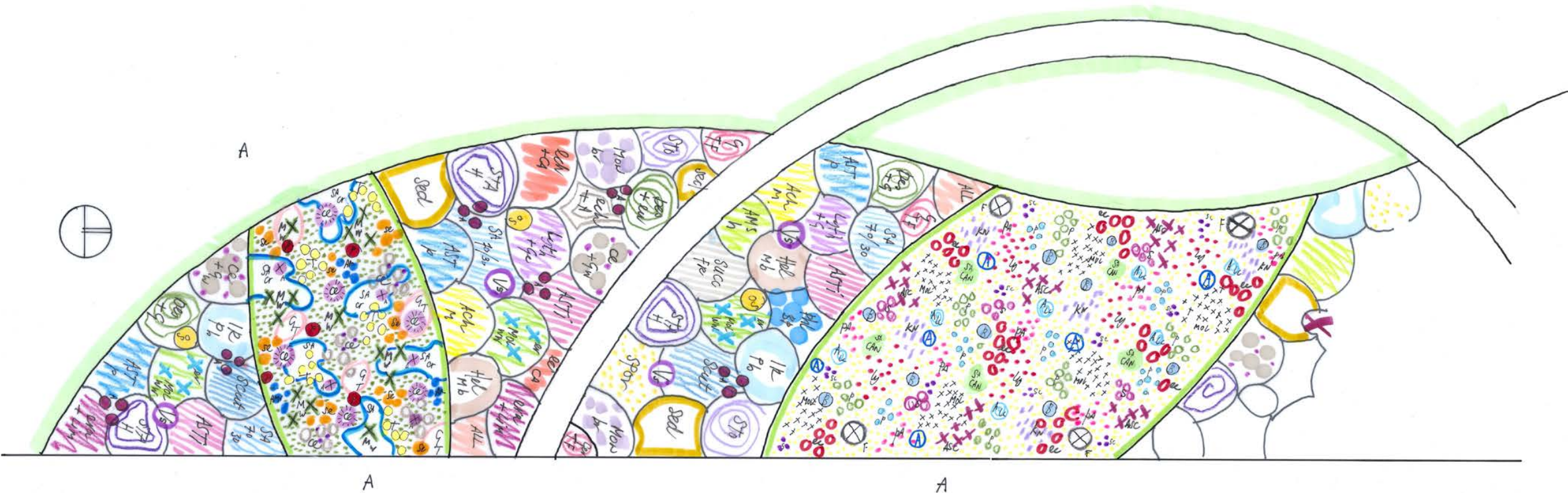
- ASTER PYRENAEUS + A. PTARMICA
- ACHILLEA MOONSHINE
- ACHILLEA MOONSHINE + AGH. TERBA OTTA
- ALLIUM SUMMER BEAUTY
- ALLIUM SUMMER BEAUTY + ERYNGIUM BOHOG
- ANEMONE CORELEI
- ANEMONE CORELEI
- ARTEMISIA GYIZHOU + THAL. ROCHER.
- ASTER ROSA ERFÜLLUNG
- ASTER TWILIGHT
- ASTER NLA NACHTAUSS
- ASTILBE VISIONS IN PINK
- CENTAUREA + GERANIUM WLASOVITANUM
- CIMICIFUGA QUEEN OF PH. + SUCCISSA PRAT.
- DESCHAMPSIA GOLDTAY + EUPHORIA
- DESCHAMPSIA GOLDTAY + GER. ALBUM
- ECHINACEA SENSATION PINK
- ECHINOPS STARKFROST + ASTRANTIA
- ECHINOPS VEITCH BLUE + ERYNGIUM B.B.
- ERAGROSTIS SPEC. + CALAMINTA NEPETA
ERYNGIUM BOURGATII
LIMONICUM GATIFOLIUM

- EUPATORIUM RIESENKOPF
- FILIPENDULA VEN. MAGNIFICA
- GERANIUM TERRE FRANCE
- HELENIUM MOERBEIM BEAUTY
- HELENIUM RYBINKYPPEL
- IRIS DEVILS DREAM OR SILVER EDGE
- IRIS PERRY'S BLUE
- LYTHRUM JOY + ERYNGIUM B. BLUE
+ GER. RAVEN
+ SAP. MAX FREI
- MOLINIA WHIRLWIND + ASTER LUTETIA
- MOLINIA WHIRLWIND + ERYNGIUM B. BLUE
- MONARDA NEON
- MONARDA SCORPION
- MONARDA BRADBURYANA
- PENSTEMON HIRSUTUS
- PERSICARIA AMP. ALBA
- PHLOX BLUE PARADISE
- PHLOX DIXTER
- RHABDIUM LITTLE HENRY

- SALVIA MAINACHT + SALVIA CR. BLUE
- SALVIA RHAPSODY IN BLUE
- SCHIZANTHUS STANDING OVATION + GER. ORION
- SCUTELLARIA INCANA
- SEDUM SYNKISSED
- SEDUM WALL'CHIANUM
- SILNE SYSEX BEAUTY
- SPOROBOLUS HETEROLEPIS
- SPOROBOLUS + ECHINACEA VIRGIN
- STACHYS HUMMEL
- STACHYS MON ROSEA
- STOKESIA PEACHES PICK
- SUCCISSA FROSTED PEARLS
- SUCCISSA PRATENSIS
- THALICTRUM ELIN
- THALICTRUM ELIN
- VERONICA LILA KARINA + GER. RENARDII
- VERONICA LONG. INSPIRATION
- VERONICA WH. WIND + P. ARTHURUM

INDIVIDUAL SMALL GROUPS

- ACONITUM HENRY SPARKS
- ACONITUM WILSONII
- ANEMONE TAB. VAR. SALICIFOLIA
- ANDROPOGON DANCING WIND
- BAPTISIA CAROLINA MOONLIGHT
- CALAMAGROSTIS BR. LUSHAN
- MOLINIA TRANSPARENT OR CRYSTAL VEIL
- PERSICARIA BLACKFIELD
- SANGHUISORBA BLACKTHORN
- SILPHIUM MOHRII
- SOLIDAGO LOISER CROWN
- THALICTRUM ELIN
- VERONICA SUMMER SURRENDER
- VERONICA TRUM CHALLENGER

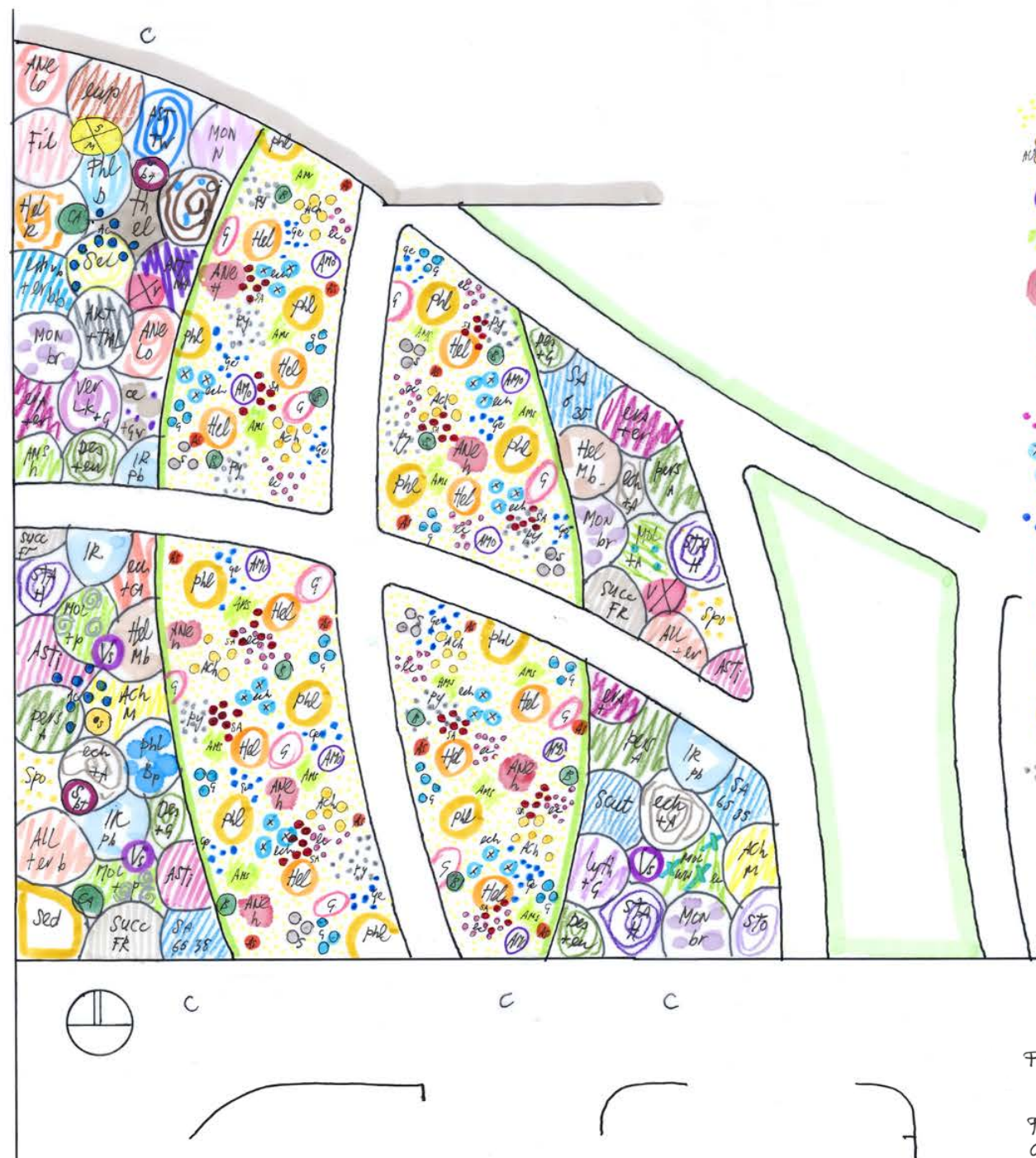
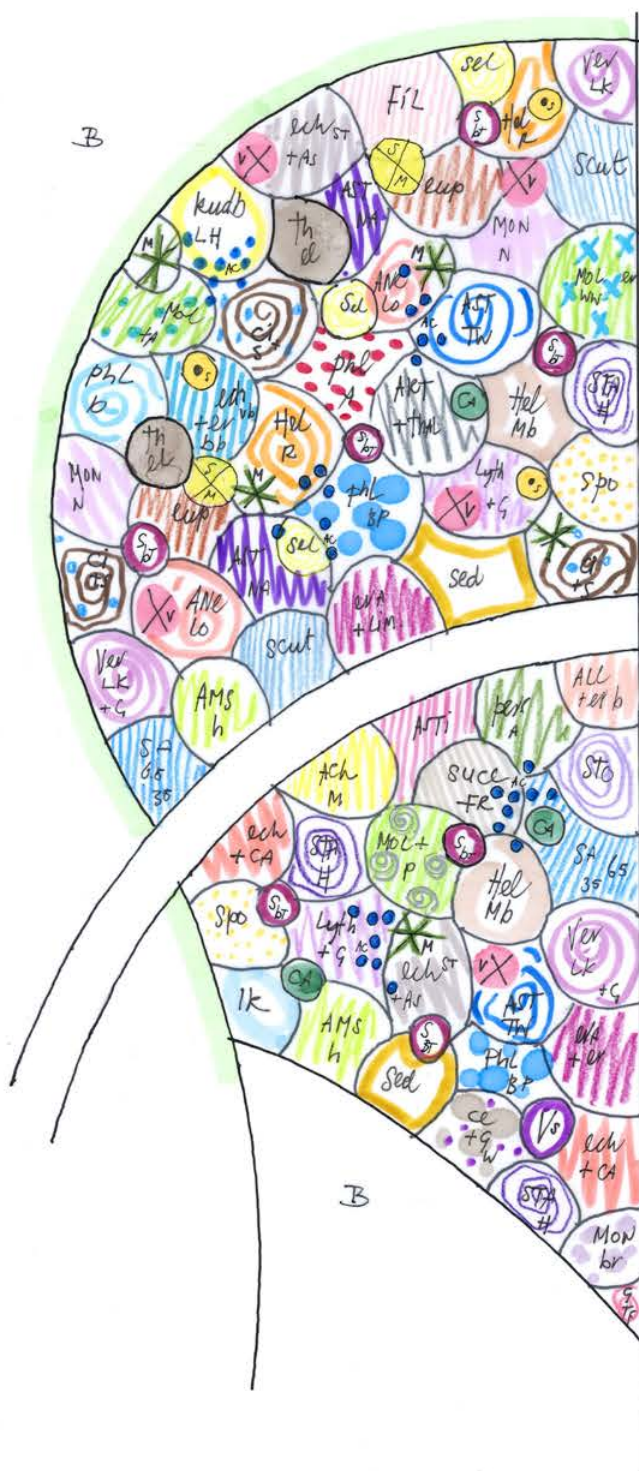
MOLINIA MATRIX A

- MOLINIA PETERSON OR M. BRUSH
- AMSONIA BLUE ICE
- ASTER COOMBE FISHACRE
- CENOLOPHIUM + GERANIUM VLASSOVIANUM
- CENTAYREA PULCHRA MAJOR
- GERANIUM TERRE FRANCE
- MOLINIA WHIRLWIND + ASTER PYRENAEUS
- PERSICARIA BLACKFIELD
- SALVIA CRYSTAL BLUE
- SEDUM KARTUNKELSTEIN
- TROLLIUS NEW MOON

SPOROBOLUS MATRIX A

- SPOROBOLUS HETEROLEPIS
- AMSONIA TAB. VAR. SAUCIFOLIA
- ASCLEPIAS PURPYRASCENS
- BAPTISIA LUNAR ECLIPS
- ECHINACEA FATAL ATTRACTION
- KNAUTIA DIRSACIFOLIA
- LYTHRUM HAPPINESS
- MOLINIA MOORHEXE + GERANIUM ANJUM'S PRIDE
- PAPAVER MARLENE
- ASTER LITTLE CARLOW
- FESTUCA MAIREI
- PEROVSKIA LITTLE SPIRE
- PERSICARIA AMPL. ALBA
- SANGUISORBA CANADENSIS
- SANGUISORBA PROBY MARY
- SCABIOSA COLUMBARIA
- RHYS COPPALINA (SHRUB)

PLANTING DESIGN FOR THE ENTRANCE
OF MUSEUM VANDALORUM AT VÄRNAMO
PIET OUPOLF + HMMELO + HOLLAND
OCTOBER 2022

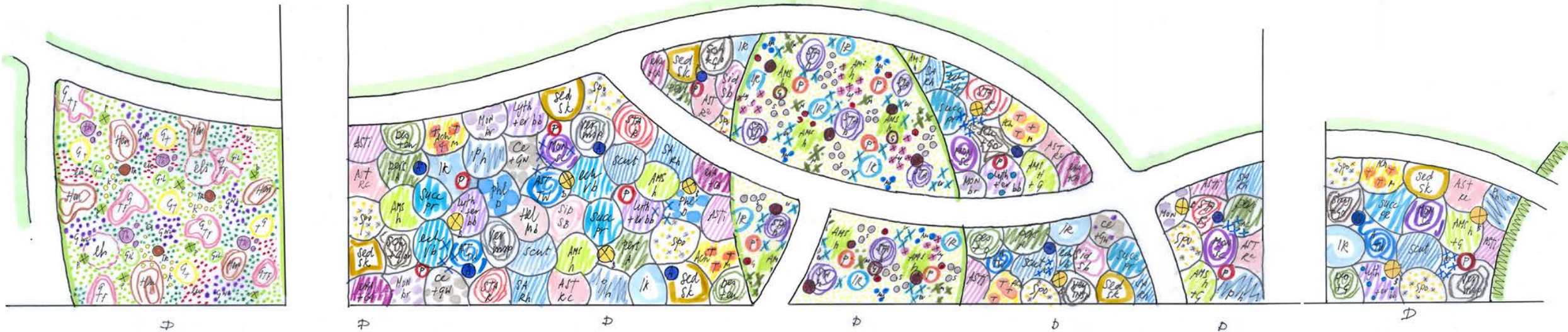

- SPOROBOLUS MATRIX C
SPOROBOLUS HETEROLEPIS
ACHILLEA PARKER'S YAK
AMORPHA CANESCENS
ANIS
ANEMONE HADSPEN ABUNDANCE
AS
ASCLEPIAS GAY BUTTERFLIES
B
BAPTISIA LEUCANTHA
ECHINACEA HULA DANCER
ECHINOPS V. BLUE + ERYNGIUM YUCIFOLIUM
G
GENTIANA ANDREWSII
G
GERANIUM CLABOGE DRUDE
G
GERANIUM ROZANNE
Hcl
HELENIUM RUBINZWERG
Phl
PHLOMIS RUSSELLIANA
Tz
PYCNANTHEMUM MUTICUM
S
SCHIZACHYRIUM HA HA TONKA
SA
SANGUISORBA WAKE UP

PLANTING DESIGN FOR THE ENTRANCE
OF MUSEUM VANDALORUM AT VÄRNAMO
SWEDEN
PIET OUBOLDF HUYMELO HOLLAND
OCTOBER 2022

PLANTING DESIGN FOR THE ENTRANCE
OF MUSEUM VANDALORUM AT VÄRNAMO
SWEDEN

PIET OUDOLF HUMMELD HOLLAND
OCTOBER 2022

MATRIX CAREX SESLERIA D

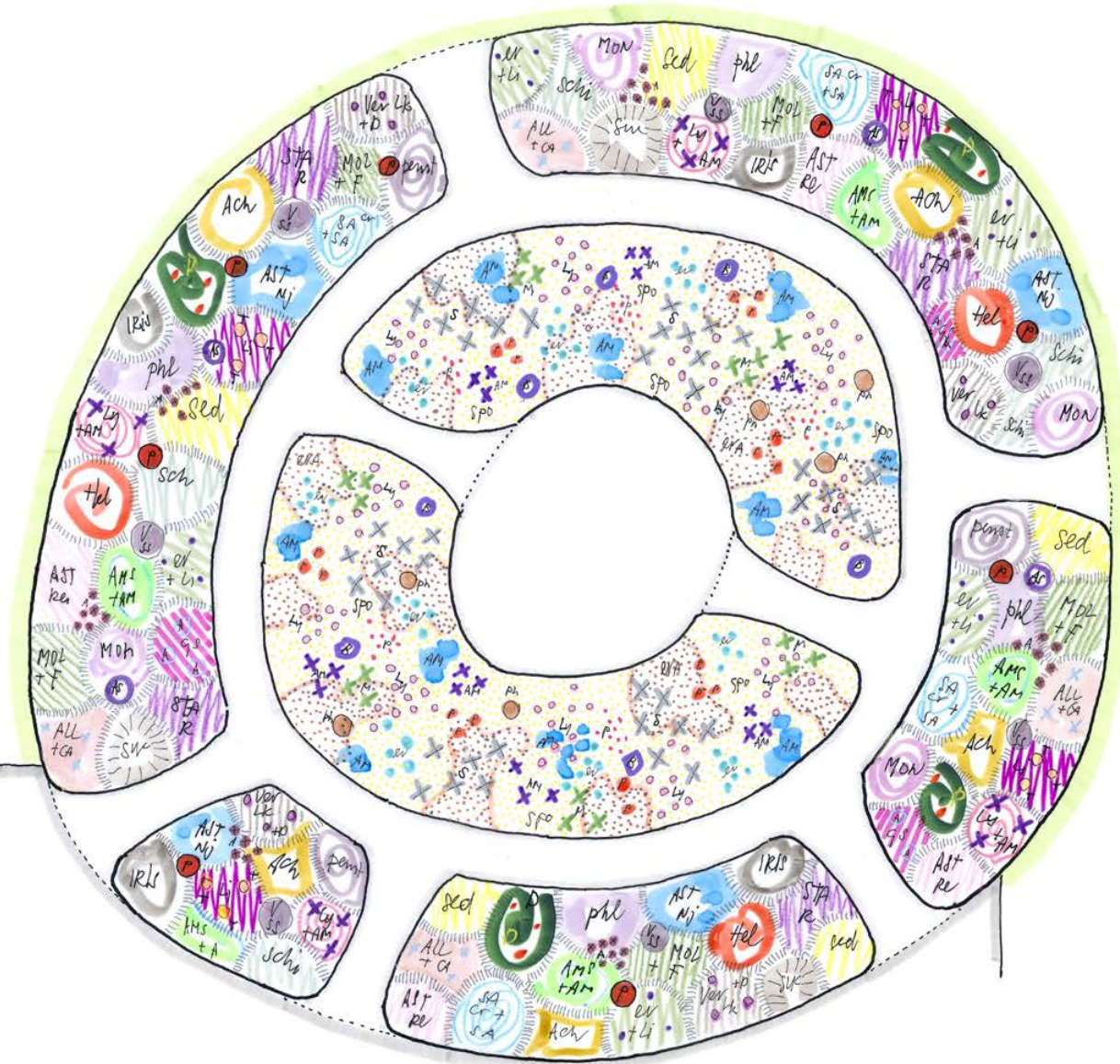
- GEUM TALE OF HEX
- GILLENIA TRIFOLIATA
- HEYCHERA VILLOSA + H. BROWNIES
- KIRENGESHOMA PALMATA
- POLYSTICHUM HERRENHAGEN
- THALICTRUM THUNDERCLOUD
- MAACKIA AMURIENSIS (TREE)
- CAREX KYOTO
- SESLERIA GREENLEE
- DIGITALIS FERRUGINEA (RANDOM)
- ELSHOLTZIA STANTONII (SHRUB)
- EUPHORBIA BOB. RED BUD
- GERANIUM GERRE FRANCE
- GERANIUM WLASSOVIANUM

MATRIX SPOROBOLUS D

- SPOROBOLUS HETEROLEPIS
- ACONITUM HENRY SPARKS
- AMSONIA BLUE ICE
- AMSONIA HYBRICHTII
- ANDROPOGON RED OCTOBER
- ERYNGIUM BIG BLUE
- GERANIUM PATRICIA
- MOLINIA WHIRLWIND
- GLYCYRRHIZA YUNNANENSIS
- IRIS GERM. ALT. ECHO OR C. MARRON STRIP
- LYTHRUM BUSH
- PAPAVER FERRY'S WHITE (SCATTERED)
- SCHIZACHYRIUM HAHATONKA
- STACHYS HUMMELD
- PERSICARIA ORANGEFIELD

Legenda E

PLANTING DESIGN FOR THE RESTAURANT GARDEN
AT VANDALORUM MUSEUM VÄRNAMO SWEDEN
PIET OUDOLF DELTAVORMGROEP
DATE JULY 2024

- INDIVIDUALS/SMALL GROUPS
- ANDROPOGON RED OCTOBER
- ASTER COOMBE FISHACRE

- ACH Ach
 - ALL ALL
 - AM AM
 - AMT AMT
 - AST AST
 - AS AS
 - EL EL
 - GER GER
 - HEL HEL
 - IRIS IRIS
 - LIAT LIAT
 - MOL MOL
 - MON MON
 - PHL PHL
 - SA SA
 - SCH SCH
 - SED SED
 - STACH STACH
 - SUC SUC
 - VER VER
 - PER PER
 - VERN VERN
- OUTER RING
- ACHILLEA MOONSHINE + A. FEUERLAND
 - ALLIUM SUMMER BEAUTY + CALAMINTHA
 - AMSONIA HYBRIDITII + AMS. BLUE ICE
 - ASTER NEWJENSEY BLUE SKIES
 - ASTER RITA ERFÜLLUNG
 - DESCHAMPSIA PALAVA + EUPHORBIA DIXIEA
 - ERYNGIUM BOURGATII + LYMONIUM LATIFOLIUM
 - GERANIUM SIRAK + GER. AZURE BLUE
 - HELENIUM MÖCKHEIM BEAUTY
 - IRIS SIB SNOW QUEEN
 - LIATRIS SPICATA + TROLYUS NEW MOON
 - MOLINIA MOORHEX + FILIPENDULA KAHOME
 - MONARDA OUDOLF'S CHARM
 - PENSTEMON HIROSYTUS
 - PHLOX EARLY LAVENDER ICE
 - SALVIA RHAPSODY IN BLUE
 - SCHIZACHYRIUM SMOKE SIGNAL
 - SEDUM SYNKISSE
 - STACHYS MRS MAGENTA
 - SUCCISELLA FROSTED PEARLS
 - VERONICA LILA KARINA + DIANTHUS AM.
 - PERISARIA BLACKFIELD
 - VERNONIA SUMMER SYRENPER
- INNER RING (MATRIX)
- AMORPHA CANESCENS
 - AMSONIA BLUE ICE
 - BAPTISIA MIDNIGHT PRAIRIE BLUES
 - ERAGROSTIS SPECTABILIS (MATRIX)
 - ERYNGIUM BIG BLUE
 - LYTHRUM JOY
 - MOLINIA WIALWIND
 - PHLOX PRIMA DONNA
 - PIMPINELLA MAJOR ROSEA
 - POTENTILLA NEPALENSIS
 - SCHIZACHYRIUM HA HA TONKA
 - SPOROBOLUS HETEROLEPIS (MATRIX)
- EXTRA:
- PAPAVER PATTY'S PLUM
SINGLE PLANTS OVER THE WHOLE AREA
 - DIANTHUS AMURIENSIS
IN SMALL GROUPS 3-5
 - GERANIUM WLASSOVIANUM
IN SMALL GROUPS OF 3-5-7
 - LYTHRUM BLYCH + AMORPHA

Piet Oudolf (f. 1944) är en nederländsk trädgårdsdesigner som bl.a. skapat trädgårdar vid High Line i New York, Vitra i Weil am Rhein, Museum Voorlinden i Wassenaar, Hauser & Wirth Menorca, Hauser & Wirth Somerset, Chillida Leku i San Sebastian och NOMA i Köpenhamn. Drygt 10 böcker har getts ut om hans konstnärskap, däribland *Piet Oudolf At Work* (Phaidon), *Drömplantor: Skapa den naturlika trädgården* (Bokförlaget Arena), *Landscapes in Landscapes* (Thames & Hudson) och *Hummelo: A Journey Through a Plantsman's Life* (Monacelli Press). Oudolf har mottagit åtskilliga priser inklusive *The Elizabeth Medal of Honour*.

Piet Oudolf (b. 1944) is a Dutch garden designer who has created gardens at locations such as the High Line in New York City, Vitra in Weil am Rhein, Museum Voorlinden in Wassenaar, Hauser & Wirth Menorca, Hauser & Wirth Somerset, Chillida Leku in San Sebastian, and NOMA in Copenhagen. More than 10 books have been published about his work, including *Piet Oudolf At Work* (Phaidon), *Planting the Natural Garden* (Timber Press), *Landscapes in Landscapes* (Thames & Hudson), and *Hummelo: A Journey Through a Plantsman's Life* (Monacelli Press). Oudolf has received a number of prizes including *The Elizabeth Medal of Honour*.

Text: Hanno Rauterberg, Elna Svenle
Illustration: Piet Oudolf
Foto | Photo: John Nelander, Magdalena Johansson, Deltavormgroep
Grafisk form | Graphic design: Stefan Engblom

Piet Oudolfs trädgård på Vandalorum har möjliggjorts av
| Piet Oudolf's garden at Vandalorum is made possible by:
Christina Hamrin
Bengt & Gunnel Liljedahl
Mats Skogsfors
Bengt Svenstig
Kungl. Akademien för de fria konsterna, Hjalmar Wicanders fond
Bertil & Britt Svenssons stiftelse för belysningsteknik

Vandalorum stöds av | is supported by: Kulturrådet, Region Jönköpings län, Värnamo kommun

Tack till | Thanks to: Piet Oudolf, Jelle Bennema, Linus Enochson, Oudolfs volontärer,
Hasselfors Garden, Sweden Green House, Estrid Ericsons Stiftelse, Stångby Plantskola, Mater

